

LÀM TỐT CÔNG TÁC DÂN VẬN ĐỂ NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ CỦA CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG TỈNH BÌNH DƯƠNG

BÙI TRUNG HÙNG (*)

BÙI THANH NHÂN (**)

Tóm tắt: Dưới sự lãnh đạo của Đảng ta, trong những năm qua công tác dân vận chính quyền luôn được coi trọng và phát huy trong đấu tranh bảo vệ và xây dựng đất nước. Đây là biểu hiện sinh động của việc vận dụng sáng tạo quan điểm về dân chủ của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong công tác dân vận vào hoàn cảnh cụ thể từng giai đoạn cách mạng ở nước ta. Bài viết tập trung làm rõ cơ sở lý luận và thực tiễn về vai trò, ý nghĩa công tác dân vận đối với quản lý nhà nước của chính quyền địa phương tại tỉnh Bình Dương, qua đó rút ra bài học kinh nghiệm để tiếp tục làm tốt công tác dân vận, góp phần nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước của chính quyền địa phương thời gian tới.

Từ khóa: Công tác dân vận; chính quyền địa phương; tỉnh Bình Dương.

Abstract: Under the leadership of the Party, government mass mobilization efforts have been consistently prioritized and effectively promoted in the struggle to protect and develop the country in recent years. This reflects a vivid and creative application of the democratic principles of Marxism-Leninism and Ho Chi Minh's thought on mass mobilization, tailored to the specific conditions of each revolutionary stage in Vietnam. This article highlights both the theoretical and practical foundations of the role and significance of mass mobilization in state management by local governments in Binh Duong province, from which valuable lessons are drawn to further enhance mass mobilization activities and improve the effectiveness of local state management in the future.

Keywords: Mass mobilization; local government; Binh Duong province.

Ngày nhận bài: 05/12/2024

Ngày biên tập: 04/3/2025

Ngày duyệt đăng: 19/5/2025

Công tác dân vận là việc tuyên truyền, vận động, thuyết phục, lôi cuốn nhân dân tham gia vào một hoặc nhiều hoạt động có tính cộng đồng của xã hội. Thực tiễn lịch sử công tác dân vận trên tất cả các lĩnh vực do Đảng ta lãnh đạo trong suốt 95 năm qua là minh chứng xác thực cho mối quan hệ giữa dân vận và dân chủ. Với công tác dân vận chính quyền, lãnh đạo các cấp của tỉnh Bình Dương đã có những chủ trương và biện pháp rất sáng tạo, góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác quản lý nhà nước.

(*) PGS.TS; Trường Đại học Công nghệ Đồng Nai

(**) ThS; Trưởng ban Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy Bình Dương

1. Cơ sở lý luận về vai trò của công tác dân vận trong hoạt động của chính quyền địa phương các cấp ở nước ta

Các nhà sáng lập chủ nghĩa Mác - Lênin luôn coi trọng và đề cao vai trò của quần chúng nhân dân trong tiến trình sáng tạo lịch sử; luôn quan tâm làm rõ cơ sở khách quan, nội hàm và hình thức biểu hiện của nền dân chủ mới, tốt đẹp mà nhân loại đang hướng tới - dân chủ XHCN. Theo C.Mác, dân chủ trước hết là quyền làm chủ của nhân dân, trong chế độ dân chủ thì con người là mục đích, đồng thời là chủ thể. C.Mác cho rằng, một nền dân chủ đúng nghĩa, dân chủ với đa số người lao động, chỉ có ở chế độ cộng sản chủ nghĩa: "Trong khuôn khổ của xã hội cộng sản chủ nghĩa, cái xã hội duy nhất mà trong đó

sự phát triển độc đáo và tự do của cá nhân không còn là lời nói riêng - sự phát triển ấy chính là do mối liên hệ giữa những cá nhân quyết định, mối liên hệ được biểu hiện một phần trong những tiền đề kinh tế, một phần trong sự cố kết tất yếu của sự phát triển tự do của tất cả mọi người, và cuối cùng trong tính chất phổ biến của hoạt động cá nhân trên cơ sở lực lượng sản xuất hiện có”⁽¹⁾.

C.Mác và V.I.Lênin đều khẳng định dân chủ là một phạm trù của chính trị học, là một kiểu tổ chức nhà nước và luôn phản ánh bản chất của nhà nước. V.I.Lênin đã nhấn mạnh rằng, một trong những nội hàm mang tính bản chất của chế độ dân chủ XHCN chính là “nền dân chủ gấp triệu lần một nền dân chủ tư sản dân chủ nhất”, vì nó có cơ sở khách quan là quan hệ sản xuất XHCN, dựa trên chế độ công hữu về tư liệu sản xuất. Thẩm quyền lý luận chủ nghĩa Mác - Lênin về nền dân chủ mới, kế thừa truyền thống đoàn kết tốt đẹp của dân tộc, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn coi trọng và phát huy dân chủ, thực hành tốt công tác dân vận trong suốt sự nghiệp cách mạng, lãnh đạo Đảng và Nhà nước ta. Trong bài báo “Dân vận” đăng trên Báo Sự Thật số 120 ngày 15/10/1949, Người nhấn mạnh: “Nước ta là nước dân chủ. Bao nhiêu lợi ích đều vì dân. Bao nhiêu quyền hạn đều của dân. Công việc đổi mới, xây dựng là trách nhiệm của dân. Sự nghiệp kháng chiến, kiến quốc là công việc của dân. Chính quyền từ xã đến Chính phủ trung ương do dân cử ra. Đoàn thể từ Trung ương đến xã do dân tổ chức nên. Nói tóm lại, quyền hành và lực lượng đều ở nơi dân”⁽²⁾.

Kế thừa những quan điểm khoa học về dân chủ của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, Đảng ta luôn đề cao dân chủ, coi trọng công tác dân vận. Trong Văn kiện Đại hội ĐBTQ lần thứ XIII, Đảng ta nhấn mạnh quan điểm về vai trò to lớn của nhân dân, phải dựa vào dân để xây dựng đất nước, xây dựng Đảng: “Trong mọi công việc của Đảng và Nhà nước, phải luôn quán triệt sâu sắc, thực hiện nghiêm túc quan điểm “dân là gốc”; thật sự tin tưởng, tôn trọng và phát huy quyền làm chủ của nhân dân, kiên trì thực hiện phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”. Nhân dân là trung tâm, là chủ thể của công cuộc đổi

mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; mọi chủ trương, chính sách phải thực sự xuất phát từ yêu cầu, nguyện vọng, quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân; thắt chặt mối quan hệ mật thiết với nhân dân, dựa vào nhân dân để xây dựng Đảng; lấy hạnh phúc, ấm no của nhân dân làm mục tiêu phấn đấu; củng cố và tăng cường niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, chế độ xã hội chủ nghĩa”⁽³⁾.

Với tư cách đảng cầm quyền, Đảng ta luôn coi công tác dân vận chính quyền là điều kiện cốt yếu để đảm bảo sự gắn kết hữu cơ giữa Đảng, Nhà nước với Nhân dân. Đảng ta đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo về công tác dân vận, cụ thể là Nghị quyết số 25-NQ/TW ngày 03/6/2013 của Ban Chấp hành Trung ương khóa XI đã xác định: “Công tác dân vận là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, của mọi cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, đoàn viên, hội viên các đoàn thể nhân dân, cán bộ, chiến sĩ lực lượng vũ trang”. Nhằm cụ thể hóa, triển khai Nghị quyết số 25-NQ/TW trong lĩnh vực quản lý nhà nước, ngày 15/6/2016 Thủ tướng Chính phủ ban hành Chỉ thị số 16/CT-TTg về tăng cường và đổi mới công tác dân vận trong cơ quan hành chính nhà nước, chính quyền các cấp trong tình hình mới. Ngày 30/7/2021, Bộ Chính trị ban hành Quyết định số 23-QĐ/TW về việc ban hành Quy chế công tác dân vận của hệ thống chính trị nhằm phát huy quyền làm chủ của Nhân dân. Các nghị quyết, chỉ thị nêu trên đã khẳng định rõ cần thường xuyên đổi mới hoạt động quản lý, điều hành của các cơ quan nhà nước, hệ thống chính quyền các cấp theo hướng công khai, minh bạch, dân chủ, hiệu quả, thân thiện, đáp ứng tốt nhất những yêu cầu hợp pháp, chính đáng của người dân. Tăng cường hoạt động tiếp dân, nắm bắt và giải quyết kịp thời những vướng mắc nảy sinh trong đời sống, chuyển từ chính quyền quản lý sang chính quyền phục vụ, lấy hạnh phúc của nhân dân làm thước đo hiệu lực, hiệu quả hoạt động của chính quyền các cấp.

2. Thực tiễn công tác dân vận góp phần nâng cao hiệu quả quản lý của chính quyền tỉnh Bình Dương thời gian qua

Trong những năm qua, công tác dân vận đã tạo được sự thống nhất cao trong cấp ủy, bộ máy lãnh đạo từ tỉnh đến cơ sở trong việc

coi trọng công tác dân vận chính quyền, thường xuyên tổng kết và kịp thời điều chỉnh chủ trương, biện pháp cho phù hợp yêu cầu của tình hình mới. Tập thể lãnh đạo tỉnh luôn chú trọng khơi dậy và phát huy tốt truyền thống đoàn kết, bao dung, tương thân tương ái trong tiếp nhận, chia sẻ, hòa nhập tích cực với người dân đến từ các tỉnh, thành phố trên cả nước và một số quốc gia đến làm việc, sinh sống tại Bình Dương để tạo sự đồng thuận, gắn kết tình làng nghĩa xóm trong các cộng đồng dân cư, tạo nền tảng cho công tác dân vận đạt hiệu quả tốt. Các cấp chính quyền trong tỉnh luôn tuân thủ sự lãnh đạo của cấp ủy đảng, phát huy tốt vai trò phối hợp của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên, các hiệp hội ngành nghề, đặc biệt là tổ chức ngoại giao nhân dân trong vận động các đối tượng thuộc khu vực kinh tế hợp tác với nước ngoài; tạo ra sức mạnh tổng hợp, sự tác động đa chiều, đồng bộ tới đối tượng trong công tác dân vận.

Công tác dân vận, nhất là dân vận chính quyền có vai trò hết sức quan trọng, quyết định sự thành bại của hoạt động cách mạng. Chủ tịch Hồ Chí Minh từng khẳng định: “Lực lượng của dân rất to. Việc dân vận rất quan trọng. Dân vận kém thì việc gì cũng kém, dân vận khéo thì việc gì cũng thành công”⁽⁴⁾. Thực tiễn lịch sử cách mạng nước ta dưới sự lãnh đạo của Đảng và Bác Hồ, với bao chiến công hiển hách và thành tích xây dựng to lớn đã minh chứng cho lời khẳng định của Bác Hồ. Trong những năm qua, nhờ việc luôn coi trọng và thực hiện tốt công tác dân vận chính quyền, tỉnh Bình Dương đã tạo được sự đồng thuận, thống nhất cao trong các chủ trương, quyết sách, nhận được sự hiến kế, sự ủng hộ từ phía người dân, góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, năm sau cao hơn năm trước.

3. Tiếp tục phát huy kết quả công tác dân vận góp phần nâng cao hiệu quả quản lý của chính quyền địa phương trong thời gian tới

Một là, chấp hành đầy đủ các nghị quyết, chỉ thị của Trung ương về công tác dân vận chính quyền và ban hành những chủ trương, quyết sách đáp ứng yêu cầu mới của thực tiễn địa phương. Trong những năm qua, Tỉnh ủy,

UBND tỉnh Bình Dương luôn coi trọng công tác dân vận chính quyền, trong tâm là ban hành các chủ trương xác định nhiệm vụ then chốt để xây dựng nền hành chính phục vụ nhân dân. Các đơn vị, địa phương phải quán triệt quan điểm trên ngay từ khâu hoạch định chương trình, kế hoạch hoạt động, các biện pháp triển khai, cho đến bố trí đội ngũ cán bộ, công chức thực thi công vụ. Cụ thể, để hưởng ứng chủ trương xây dựng Bình Dương thành thành phố thông minh, văn minh, hiện đại, có môi trường sống tốt, Tỉnh ủy đã ban hành Đề án số 02 về “Công tác dân vận tham gia xây dựng nếp sống văn hóa, văn minh trên địa bàn tỉnh Bình Dương, giai đoạn 2021-2025”. Chính quyền cấp tỉnh và các địa phương cụ thể hóa bằng các chủ trương, biện pháp để thực hiện, điển hình là phong trào “Ngày thứ 7 văn minh”. Qua 04 năm triển khai, kết quả đạt được rất tích cực, thu hút đông đảo người dân tham gia, lan tỏa lối sống tích cực, tinh thần đại đoàn kết toàn dân tộc trong mọi tầng lớp người dân các địa bàn trong tỉnh.

Dưới sự chỉ đạo trực tiếp của UBND tỉnh, các địa phương, đơn vị trực thuộc đã ban hành, thường xuyên cập nhật những quy định nhằm cụ thể hóa nghị quyết, chỉ thị của Tỉnh ủy Bình Dương về dân chủ ở cơ sở, hoạt động dân vận chính quyền thuộc phạm vi ngành, lĩnh vực quản lý. Do đó, giúp các lãnh đạo đơn vị, địa phương kịp thời nắm bắt tâm tư, nguyện vọng, vướng mắc của người dân, kịp thời tháo gỡ, giải quyết thỏa đáng, ngăn chặn tình trạng khiếu kiện vượt cấp, giúp ổn định an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên toàn tỉnh.

Hai là, xây dựng và vận hành trung tâm hành chính tập trung của tỉnh, tạo thuận lợi cho hoạt động quản lý điều hành và giao dịch với nhân dân. Ngày 02/12/2024 chính thức công bố thành lập Trung tâm Phục vụ hành chính công, là đơn vị sự nghiệp trực thuộc UBND tỉnh, với 09 chi nhánh tại 09 huyện/thành phố và 01 điểm tiếp nhận hồ sơ tại bộ phận một cửa của 91 xã, phường. Với tôn chỉ “lấy phục vụ người dân là nhiệm vụ trung tâm”, Trung tâm Phục vụ hành chính công tỉnh được liên thông điện tử với tất cả các đầu mối, nhằm tiếp nhận xử lý và liên thông trả kết quả các thủ tục hành chính ngay tại nơi cư trú, địa bàn

đứng chân; người dân và doanh nghiệp có thể tiến hành các giao dịch và nhận kết quả ở bất cứ địa bàn nào, mà không phải di chuyển về tỉnh như trước.

Ba là, tăng cường và thường xuyên triển khai hoạt động tiếp công dân; xây dựng và hoàn thiện văn hóa công sở, đạo đức công vụ trong đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức trong các đơn vị, địa phương. Chỉ đạo Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên các cấp tăng cường công tác tham gia xây dựng Đảng và chính quyền; giám sát và phản biện xã hội để tạo sức mạnh tổng hợp, sự tác động đa chiều trong đối thoại, vận động nhân dân. Đề ra và thực hiện tốt những khẩu hiệu hành động trong mối quan hệ với người dân, như: “nghe dân nói, nói dân hiểu, hướng dẫn dân làm, làm để dân tin”, “công sở thân thiện, vì nhân dân phục vụ”... Chuẩn hóa quy trình tiếp nhận, giải quyết và trả kết quả thủ tục hành chính tại trung tâm một cửa của 91 xã, phường; đảm bảo đúng, đủ, nhanh nhất có thể. Đặc biệt, để thuận tiện cho người dân, doanh nghiệp, tất cả các trung tâm một cửa đều làm thêm vào ngày thứ bảy hàng tuần (trừ các ngày lễ, ngày tết). Qua đó, đạo đức công vụ, văn hóa công sở ngày càng được nâng cao, tạo được niềm tin trong nhân dân.

Trong các quý I, II, III năm 2024, toàn tỉnh Bình Dương đã tiếp 2.800 lượt, với 2.400 người, liên quan đến 1.980 vụ việc. Số đơn thư nhận được từ các nguồn là hơn 3.000 đơn, số đủ điều kiện xử lý là 2.760, số vụ việc thuộc thẩm quyền giải quyết là 1.400 đơn, đã giải quyết xong 1.384 đơn, đạt tỷ lệ 97,8%. Bên cạnh đó, lãnh đạo tỉnh chú trọng làm tốt khâu đối thoại trong suốt quá trình thụ lý đơn thư và trước khi ban hành quyết định giải quyết sự vụ. Vì vậy, qua 02 năm liên tiếp (2023-2024), rất nhiều vụ việc khiếu nại, phản ánh đã được người dân tự nguyện rút đơn thư, chấp nhận hòa giải, hoặc sự điều tiết của chính quyền địa phương. Số vụ việc phức tạp, khiếu kiện vượt cấp, kéo dài giảm rõ rệt, đến nay chỉ còn 04 vụ, đang xin chỉ đạo từ lãnh đạo Chính phủ để giải quyết dứt điểm trong thời gian sớm nhất⁽⁵⁾.

Bốn là, sáng tạo nhiều mô hình dân vận thiết thực, bổ ích để gắn kết chính quyền với người dân. Tính từ đầu nhiệm kỳ 2021-2026

đến nay, các cấp chính quyền địa phương trên toàn tỉnh Bình Dương đã sáng tạo nhiều mô hình dân vận hiệu quả, như: “Phong trào 3 không, 4 tốt”, “Thu gom rác ban đêm”, “Người công dân 5 gương mẫu”, “Xóm trọ xanh - cuộc sống xanh”, “Ngày thứ bảy văn minh”... Qua các phong trào này, nhân dân tại các địa phương, cơ sở tích cực tham gia vệ sinh môi trường sống, trồng cây xanh, khơi thông cống rãnh, sửa chữa nhà giúp hộ khó khăn... tạo ra sức mạnh tổng hợp, tăng cường sự đồng thuận, tương thân, tương ái trong các cộng đồng dân cư, hỗ trợ chính quyền trong quản lý địa bàn.

Đặc biệt, qua gần 02 năm, chính quyền thành phố Thủ Dầu Một đã sáng tạo mô hình “Cà phê sáng - trao đổi với dân”, được tổ chức ở từng khu phố, mang lại nhiều giá trị thực tế. Đây là một trong những mô hình tiêu biểu được vinh danh trong “Chương trình giao lưu, biểu dương các điển hình toàn quốc về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh năm 2024” do Ban Tuyên giáo Trung ương tổ chức. Đến nay đã có gần 1.000 buổi, thu hút hơn 33.000 lượt người dân tham dự, các đồng chí lãnh đạo tỉnh, thành phố đã phân công tham dự ở những khu phố có nhiều vấn đề tồn tại. Qua đó, có khoảng 1.000 lượt ý kiến hiến kế, phản ánh tâm tư, nguyện vọng, đề xuất các giải pháp khắc phục khó khăn, góp phần tích cực vào hoạt động quản lý kinh tế - xã hội ở địa phương.

Để công tác dân vận chính quyền hiệu quả, đi vào thực chất hơn, trong thời gian tới các cấp chính quyền địa phương cần tiếp tục phát huy những thành quả đã đạt được, chú trọng đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền; sáng tạo thêm những mô hình dân vận mới, sát đối tượng, sát yêu cầu thực tiễn./.

Ghi chú:

(1) C.Mác - Ph.Ăngghen, *Toàn tập*, tập 3, Nxb Sự thật, H.1995, tr.644.

(2), (4) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 5, Nxb CTQG-ST, H.2000, tr.698.

(3) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội ĐBTQ lần thứ XIII*, tập I, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.96-97.

(5) Xem: <http://binhduong.gov.vn>.